

แนวทางการบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์
THE GUIDELINES OF AN ADMINISTRATIVE SYSTEM FOR THE
ENGLISH PROGRAM OF ANUBAN UTTARADIT SCHOOL

¹กำไลทิพย์ จูเจียม, ²ชลายุทธ์ ครุฑเมือง และ ³สุรเชษฐ์ บุญรักษ์

¹Kamlaitip Jujiam, ²Chalayuth Krootmuang and ³Surachet Boonyarug

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, ประเทศไทย

¹Uttaradit Rajabhat University, Thailand

¹minkjj@gmail.com

Received : December 14, 2024; Revised : March 17, 2025; Accepted : April 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ 3) เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า 1. ความต้องการพัฒนาการบริหารโรงเรียนสองภาษา อันดับที่ 1 ด้านการบริหารงานวิชาการ สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 ค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.170 อันดับที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.167 อันดับที่ 3 ด้านการบริหารบุคคล สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 ค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.163 และอันดับสุดท้ายด้านการบริหารทั่วไป สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

² อาจารย์ ดร.คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

³ อาจารย์ ดร.คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

$PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.160 2. สัมภาษณ์แนวทางการบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารโรงเรียนสองภาษา จำนวน 12 คน จากกลุ่มโรงเรียนอนุบาลภาคเหนือ ที่มีผลการสอบอนุบาลยอดเยี่ยม วิชาการศึกษา ติดอันดับ 1 ใน 3 ของภาคเหนือ และมีผลการพัฒนาแบบก้าวกระโดด 3. แนวทางการบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษมีความเหมาะสมเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ระดับความเหมาะสมมากที่สุด ความเป็นไปได้ของแนวทางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ซึ่งมีความเป็นไปได้มาก

คำสำคัญ : โรงเรียนสองภาษา, แนวทางการบริหารโครงการ, หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the current and desired conditions of Administrative System for the English Program of Anuban Uttaradit School 2) to study the guidelines for the management of Administrative System for the English Program of Anuban Uttaradit School. 3) To evaluate the guidelines of an administrative system for the English program of Anuban Uttaradit School. The research finding was as follows. 1. The current and desired conditions of Administrative System for the English Program of Anuban Uttaradit School. When considering to each aspect, sort by the high $PNI_{modified}$ to low was as follows: The average of the current academic management was 3.98, while the desired average for academic management was 4.79 and the $PNI_{modified}$ value was 0.170. The average of the current budget management was 3.93, while the desired average for budget management was 4.71 and the $PNI_{modified}$ value was 0.167. The average of the current budget management was 3.98, while the desired average for personnel management was 4.76 and the $PNI_{modified}$ value was 0.163 and the last was the average of the current general management was 4.01, while the desired average for personnel management was 4.77 and the $PNI_{modified}$ value was 0.160. 2. The guidelines for the management of Administrative System for the English Program of Anuban Uttaradit School found in 4 dimensions of manage in academic management, personnel management, budget management and general management. 3. The evaluation of the guidelines for the Administrative System for

the English Program of Anuban Uttaradit School, based on the average suitable rating, was 4.65, the highest, while the average possible rating was 4.35.

Keywords : Mini English Program, MEP, The Guidelines of an Administrative System, Bilingual classroom

บทนำ

ในปี พ.ศ.2544 กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษทั้งในสถานศึกษาของเอกชนและของรัฐเป็นไปอย่างมีคุณภาพ มีความเท่าเทียม ความเป็นธรรม และสอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตรแต่ละระดับ แบ่งหลักสูตรออกเป็น 2 รูปแบบ คือ โครงการ English Program / EP มีชื่อเต็มว่า “โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)” โดยยึดหลักการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และโครงการ Mini English Program / MEP ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) ในปี พ.ศ. 2560 รัฐบาลได้กำหนดนโยบายขับเคลื่อนแนวคิด “การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (Learning in Digital Age)” เพื่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน สอดรับนโยบาย ประเทศไทย 4.0 โดยมีเป้าหมายสำคัญในการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของประชากรให้มีทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เด็กและเยาวชนจะต้องมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ มุ่งสร้างการเรียนรู้ไร้พรมแดน (Globalization) และสร้างสรรค์สู่การพัฒนาอาชีพในอนาคต การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลมีความจำเป็นและความสำคัญของภาษาอังกฤษเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่เป็นสากลในการสร้าง ความรู้ความเข้าใจ สร้างมูลค่าเพิ่มและความสามารถในการดำรงชีวิต การพัฒนาทางวิชาการและเทคโนโลยี และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของพลเมืองในฐานะเป็นพลโลก การเรียนเป็นภาษาที่สองเด็กไทยได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาที่สองต้องเลียนแบบ และเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การปฏิบัติจริงและการนำไปใช้ในการสื่อสารได้จริง (บรรดร สุราราช, 2563 : ออนไลน์).

ปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนสองภาษาหลักสูตรที่ได้มาตรฐานเดียวกัน ต้องอาศัยการแปลจากหลักสูตรสถานศึกษา และจากการคัดลอกโรงเรียนต้นแบบ รวมทั้งตำราที่ใช้เรียนยังไม่มี ต้องสำเนาเอกสารต่าง ๆ ใช้ตำราจากต่างประเทศ ทำให้ผู้ปกครองขาดความมั่นใจในเรื่องหลักสูตร ความสามารถของอาจารย์ชาวต่างประเทศในการสอนรายวิชาสามัญ เช่น คณิตศาสตร์

และวิทยาศาสตร์ยังไม่เพียงพอ ด้านครูผู้สอนชาวต่างประเทศที่สอนในโรงเรียนสองภาษา สอนไม่ตรงตามสาขาวิชาที่จบ ส่วนใหญ่จะเป็นด้านการศึกษาเท่านั้น (สัมฤทธิ์ จิตรเกษม, 2560 : 62)

ผลการสอบยอดปัญญาวิชาการของโรงเรียนอนุบาลภาคเหนือ ปีการศึกษา 2564 - 2566 โรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ยังไม่ติดอันดับ Top 5 แม้ว่าแนวโน้ม 3 ปีการศึกษาที่ผ่านมาจะมีผลการพัฒนาดีขึ้นตามลำดับ วิชาภาษาอังกฤษปีการศึกษา 2564 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 65.19 ปีการศึกษา 2565 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 66.30 ปีการศึกษา 2566 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 66.30 ซึ่งเมื่อนำผลการทดสอบมาเทียบเกณฑ์ของการคำนวณช่วงระดับคะแนน O-NET ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วอยู่ในระดับดี และผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนในโครงการปีการศึกษา 2564 - 2566 มีผลการทดสอบ ดังนี้ ปีการศึกษา 2564 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 76.43 ปีการศึกษา 2565 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 76.60 ปีการศึกษา 2566 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 77.67 เมื่อเทียบเกณฑ์ของการคำนวณช่วงระดับคะแนน O-NET ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วอยู่ในระดับดีมาก ยังไม่เป็นไปตามค่าเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ คือระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 85 ขึ้นไป ดังนั้นโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์จึงจำเป็นต้องมีแนวทางในการพัฒนาโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ Mini English Program (MEP) เพื่อให้มีคุณภาพตามความต้องการของผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน รวมถึงคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่โรงเรียนและกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เข้ากับสถานการณ์การแข่งขันที่สูงขึ้นในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดภาคเหนือ จำนวน 18 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าโครงการ และ ครู

ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน หัวหน้าโครงการโรงเรียนสองภาษา 1 คน ครูผู้สอน MEP 17 คน ผู้ปกครองนักเรียน MEP 220 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่มีประสบความสำเร็จในด้านบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีผลการสอบอนุบาลยอดเยี่ยมวิชาการ ติดอันดับ 1 ใน 3 ของภาคเหนือ และมีผลการพัฒนาที่ก้าวหน้าโดดเด่น ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ และโรงเรียนอนุบาลสุโขทัย โดยศึกษาจากผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานวิชาการ หัวหน้าโครงการห้องเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ และครู MEP จำนวน 12 คน และทำการสุ่มอย่างง่ายรวมทั้งสิ้น 186 คน ซึ่งเป็นครูและผู้ปกครองนักเรียนในปีการศึกษา 2567

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 คือ

2.1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษา

2.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นแบบประเมิน 5 ระดับ

2.3 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษา

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item of Objective Congruence Index : IOC) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค และการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ สรุปวิเคราะห์แล้วนำเสนอในเชิงพรรณนาต่อไป

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ ดังตารางที่ 1 ดังนี้
ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผล ค่า $PNI_{modified}$ ของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโรงเรียนสองภาษา

สภาพการบริหารโรงเรียนสองภาษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.98	0.79	มาก	4.79	0.52	มากที่สุด	0.170	1
ด้านการบริหารบุคคล	3.98	0.87	มาก	4.76	0.57	มากที่สุด	0.163	3
ด้านการบริหารงบประมาณ	3.93	1.13	มาก	4.71	0.61	มากที่สุด	0.167	2
ด้านการบริหารทั่วไป	4.01	0.93	มาก	4.77	0.58	มากที่สุด	0.160	4
รวมเฉลี่ย	4.05	0.88	มาก	4.76	0.56	มากที่สุด	0.149	

จากตาราง 1 พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนสองภาษาที่ผู้ปกครองและครูพึงประสงค์มากที่สุดอันดับ 1 คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และ ด้านการบริหารทั่วไปตามลำดับ สภาพการบริหารโรงเรียนสองภาษาที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 ค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.170 ด้านการบริหารงบประมาณมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 ค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.167 ด้านการบริหารบุคคลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 ค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.163 ด้านการ ด้านการบริหารทั่วไปมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 ค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.160

2. แนวทางการบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ ดังนี้

สัมภาษณ์ แนวทางการบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารโรงเรียนสองภาษา จำนวน 12 คน จากกลุ่มโรงเรียนอนุบาลภาคเหนือ โรงเรียนที่มีประสบความสำเร็จในด้านบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีผลการสอบอนุบาลยอดเยี่ยมวิชาการ ติดอันดับ 1 ใน 3 ของภาคเหนือ และมีผลการพัฒนาแบบก้าวกระโดด

3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ

แนวทางการบริหารโรงเรียน สองภาษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
แนวทางการบริหารงานวิชาการ	4.64	0.52	มากที่สุด	4.41	0.67	มาก
แนวทางการบริหารบุคคล	4.65	0.48	มากที่สุด	4.33	0.67	มาก
แนวทางการบริหารงบประมาณ	4.56	0.50	มากที่สุด	4.20	0.66	มาก
แนวทางการบริหารทั่วไป	4.75	0.43	มากที่สุด	4.42	0.68	มาก
รวมเฉลี่ย	4.65	0.49	มากที่สุด	4.35	0.67	มาก

จากตาราง 2 พบว่า แนวทางการบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษมีความเหมาะสมเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ระดับความเหมาะสมมากที่สุด ความเป็นไปได้ของแนวทางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ซึ่งมีความเป็นไปได้มาก

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ สภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ตามสภาพที่ควรจะเป็นทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้

1.1 ด้านวิชาการมีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นอันดับ 1 สภาพปัจจุบันของการบริหารอยู่ที่ 3.98 ซึ่งการบริหารงานอยู่ในระดับมาก นั้นเป็นเพราะผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษทั้งในสถานศึกษาของเอกชนและของรัฐเป็นไปอย่างมีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) ด้านการบริหารงานวิชาการควรให้ความสำคัญมากที่สุด เพราะเป็นงานที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสองภาษา ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ก้าวไกล มีกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน และดำเนินการตามกรอบงานวิชาการที่วางไว้ (มัทนิ คีตว่อง, 2564) การบริหารงานวิชาการถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารคือส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้

บรรลุตามที่ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 (โสภณา เสวตคชกุล, 2563) รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสองภาษาในประเทศไทย การวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล การประเมินผลและการเทียบโอนผลการ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับมาก (โสภิต ฉายะสถิตย์, 2562)

1.2 ด้านการบริหารงบประมาณมีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นอันดับ 2 สภาพปัจจุบันของการบริหารอยู่ที่ 3.93 ซึ่งการบริหารงานอยู่ในระดับมาก เพราะการบริหารแผนงานและงบประมาณเป็นเรื่องที่สำคัญมากเรื่องหนึ่งของโรงเรียน แม้ว่าการบริหารงานวิชาการจะมีความสำคัญมากกว่าการบริหารงบประมาณ แต่การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงบประมาณต่างก็เป็นสิ่งที่เกี่ยวพันซึ่งกันและกัน โดยการบริหารงบประมาณเปรียบเสมือนแขนขาของการบริหารโรงเรียน เพราะเป็นเครื่องสนับสนุนโรงเรียนให้บริหารงานวิชาการได้อย่างราบรื่น (อำไพวรรณ โทณะวนิก, 2549) ด้านการบริหารงบประมาณควรยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน มีการระดมทุนจากองค์กรผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการจัดทำแผนงาน โครงการให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์พันธกิจของโครงการ (มัทนี คีตว่อง, 2564)

1.3 ด้านการบริหารบุคคลมีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นอันดับ 3 สภาพปัจจุบันของการบริหารบุคคลมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.93 ซึ่งการบริหารงานอยู่ในระดับดีมาก บุคลากรมีความเป็นเอกเทศ แยกออกมาดูแลบริหารจัดการเอง ทำให้ประสิทธิภาพของบุคลากรสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ (ฐิติกา เสนาจิตต์, 2560) ด้านการบริหารงานบุคคล ควรส่งเสริมให้การบริหารบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎระเบียบ มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนผ่านทดสอบการวัด และประเมินผลตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล (CEFR) การสร้างขวัญและกำลังใจ สร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (มัทนี คีตว่อง, 2564)

1.4 ด้านการบริหารทั่วไปมีความต้องการจำเป็นต่ำสุด สภาพปัจจุบันของการบริหารบุคคลมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.01 ซึ่งการบริหารงานอยู่ในระดับดีมาก ด้านการบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารควรมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม จัดเตรียมให้บริการวัสดุ อุปกรณ์ ที่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรม และจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (มัทนี คีตว่อง, 2564) องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนสองภาษาที่สำคัญ 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการและประเมินผล การดำเนินงาน ด้านการบริหารบุคลากร ครูผู้สอน ด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ ด้านการ

บริหาร งบประมาณและทรัพยากร และด้านการบริหารเครือข่ายทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (รวิวรรณ นันทพันธ์, 2563)

2. แนวทางการบริหารโครงการการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารโรงเรียนสองภาษา เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนอนุบาลภาคเหนือ มีผลการสอบอนุบาลยอดเยี่ยมวิชาการ ติดอันดับ 1 ใน 3 ของภาคเหนือ และมีผลการพัฒนาแบบก้าวกระโดด โรงเรียนที่มีประสพความสำเร็จในด้านบริหารโครงการการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ แนวทางการจัดทำหลักสูตรโครงการห้องเรียนสองภาษาโดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ผู้บริหารมีบทบาทหลักในการวางแผน กำหนดนโยบาย สนับสนุน และควบคุมดูแลโครงการโดยรวม หัวหน้าโครงการ มีบทบาทในการดำเนินงานโครงการตามแผนที่วางไว้ โดยเฉพาะการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ และการติดตามผลการดำเนินงาน ครู มีบทบาทโดยตรงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเป็นผู้ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้รับมอบหมาย

2.2 ด้านการบริหารบุคคล การสร้างความเข้าใจกับบุคลากรและผู้ปกครองเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานโครงการต่างๆ ของโรงเรียน การสื่อสารที่เปิดเผยและโปร่งใส การสร้างความร่วมมือ และการสร้างความเข้าใจร่วมกัน จะช่วยให้โครงการประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การพัฒนาศักยภาพของครูเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับคุณภาพการศึกษา การมีการวางแผนและดำเนินการอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้ครูสามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านการบริหารงบประมาณ การจัดการงบประมาณโครงการ MEP นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินโครงการให้บรรลุเป้าหมาย การวางแผนและควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้โครงการประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยวางแผนอย่างรอบคอบ วิเคราะห์ความต้องการและปัจจัยต่างๆ ก่อนจัดทำแผนงบประมาณ จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม กำหนดลำดับความสำคัญของกิจกรรมและแบ่งสรรปันส่วนงบประมาณอย่างเป็นธรรม มีขั้นตอนและระเบียบในการเบิกจ่ายงบประมาณ ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเพื่อปรับปรุงแผนในอนาคต

2.4 ด้านการบริหารทั่วไป การบริหารห้องเรียนให้มีมาตรฐานและมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จะช่วยส่งเสริมให้เด็กฯ ได้พัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ และเป็นการลงทุนระยะยาวเพื่อ

ประโยชน์ของนักเรียนและโรงเรียน จัดจำนวนนักเรียนที่เหมาะสมตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เป็นการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนอย่างเต็มที่ เมื่อจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนเหมาะสม ครูสามารถให้ความสนใจและดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง และนักเรียนก็มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น กำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนสำหรับห้องเรียนในทุกด้าน จัดสรรทรัพยากรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอน มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

3. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารโครงการการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนอนุบาลอุดรดิตถ์

3.1 แนวทางการบริหารงานวิชาการมีความเหมาะสมเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้เฉลี่ยเท่ากับ 4.1 อยู่ในระดับมาก แนวทางการจัดทำหลักสูตรโครงการห้องเรียนสองภาษาโดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม มีการกำกับดูแลครูผู้สอนในโครงการห้องเรียนสองภาษาต้องมีการวางแผนและดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนและส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ (ทรรศน อธิระจารี, 2563) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโครงการห้องเรียนสองภาษาของโรงเรียน ในจังหวัดอุทัยธานี 1) ด้านการวางแผนงานวิชาการ สถานศึกษาควรจัดจ้างครูชาวต่างชาติที่มีความรู้ความสามารถตรงกับความต้องการ 2) ด้านการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการกำกับติดตาม ปรับปรุงและ ประเมินผลการใช้หลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาควรจัดประชุมคณะทำงาน เพื่อวางแผนจัดจ้างครูชาวต่างชาติ 4) ด้านการวัดผลประเมินผล สถานศึกษาควรนำผลการประเมิน มาร่วมวางแผนกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียน 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ครูควรจัดทำวิจัยในชั้นเรียนและพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และ 6) ด้านการนิเทศภายใน สถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบนิเทศภายในอย่างชัดเจน

3.2 แนวทางการบริหารงานบุคคลมีความเหมาะสมเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้เฉลี่ยเท่ากับ 4.33 อยู่ในระดับมาก การสร้างความเข้าใจกับบุคลากรและผู้ปกครองเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานโครงการต่างๆ ของโรงเรียน การสื่อสารที่เปิดเผยและโปร่งใส การสร้างความร่วมมือ และการสร้างความเข้าใจร่วมกัน จะช่วยให้โครงการประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การบริหารงานบุคคล เป็นหัวใจของการบริหารงานในทุกหน่วยงาน เพราะงานทุกชนิดจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับบุคลากรให้ความร่วมมือกันปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายมาน้อยเพียงใด ขอบข่ายของการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 1) การวางแผนบุคลากร 2) การสรรหา 3) การ

คัดเลือก 4) การฝึกอบรมและพัฒนา 5) การประเมินผลการปฏิบัติงาน และ 6) การให้ค่าตอบแทน (อำไพวรรณ โทณะวนิก, 2549)

3.3 แนวทางการบริหารงานงบประมาณมีความเหมาะสมเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้เฉลี่ยเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับมาก การวางแผนงบประมาณเพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณโครงการ MEP เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส ควรวางแผนอย่างเป็นระบบ รอบคอบ วิเคราะห์ความต้องการและปัจจัยต่างๆ ก่อนจัดทำแผนงบประมาณ จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม ควบคุมการใช้จ่ายแต่ให้การเบิกจ่ายมีความคล่องตัวโปร่งใส ตรวจสอบได้ ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายอยู่เสมอ สอดคล้องกับ (อำไพวรรณ โทณะวนิก, 2549) ขอบข่ายของการบริหารงบประมาณควรประกอบด้วย 1) การจัดหาแหล่งรายได้ 2) การจัดทำงบประมาณของโรงเรียน 3) การควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน 4) การจัดทำและควบคุมตรวจสอบการบัญชี การเงิน และ 5) ความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

3.4 แนวทางการบริหารทั่วไปมีความเหมาะสมเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้เฉลี่ยเท่ากับ 4.42 อยู่ในระดับมาก เป้าหมายหลักของการบริหารทั่วไปคือการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนอย่างเต็มที่ โดยเน้นที่จำนวนนักเรียนต่อห้องที่เหมาะสม เพื่อให้ครูสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง และนักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น จัดสรรสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการดำเนินโครงการ และประชาสัมพันธ์ความสำเร็จของโครงการด้วยวิธีที่หลากหลาย

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารโครงการจัดการเรียนสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ ผู้วิจัยพบว่า โครงการห้องเรียนสองภาษานับเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญที่มุ่งเน้นพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนให้ทัดเทียมนานาชาติ โรงเรียนที่ดำเนินโครงการนี้จึงต้องมีการวางแผนและจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้โครงการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งมีแนวทางการบริหารงาน 4 ฝ่ายดังต่อไปนี้

ด้านการบริหารวิชาการ การจัดทำแผนและหลักสูตรโครงการห้องเรียนสองภาษานับเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญในการดำเนินโครงการ เนื่องจากแผนที่ชัดเจนจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุนให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างเต็มที่ การจัดครูเข้าสอนในโครงการห้องเรียนสองภาษาทั้งครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อ

ประสิทธิภาพของโครงการ และการวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็น แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของนักเรียนและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ด้านการบริหารบุคคล การดำเนินโครงการห้องเรียนสองภาษาให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน จำเป็นต้องมีการวางแผนและจัดการที่รอบคอบ โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งคณะกรรมการ การคัดเลือกบุคลากร การประชาสัมพันธ์ และการพัฒนาบุคลากร การมีผู้รับผิดชอบโครงการที่มีความรู้ความสามารถ จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และสิ่งจำเป็นในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และนักเรียน การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้ทุกฝ่ายได้รับทราบถึงความคืบหน้าและเป้าหมายของโครงการ

ด้านการบริหารงบประมาณ โรงเรียนที่ดำเนินโครงการห้องเรียนสองภาษาจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการงบประมาณที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้โครงการบรรลุเป้าหมายและปฏิบัติตามหลักการบริหารจัดการทางด้านงบประมาณที่ดี ดังนี้

โรงเรียนต้องจัดทำแผนงบประมาณที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน และมีแผนแยกเฉพาะโครงการห้องเรียนสองภาษา โรงเรียนต้องประกาศแผนงบประมาณให้คณะกรรมการสถานศึกษาและสาธารณชนรับทราบ เพื่อสร้างความโปร่งใสและรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โรงเรียนต้องมีการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเข้มงวด โดยปฏิบัติตามระเบียบและขั้นตอนในการเบิกจ่ายงบประมาณและติดตามการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการบริหารทั่วไป การจัดสรรทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม เป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความสำเร็จให้กับโครงการห้องเรียนสองภาษา การมีแผนการรับนักเรียนที่ชัดเจน การจัดสรรห้องเรียนที่ได้มาตรฐาน การจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย การประชาสัมพันธ์โครงการ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ จะช่วยให้นักเรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างเต็มที่

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษแบบทวิภาษาสำหรับกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 1065/2544 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2544. (ออนไลน์) ได้จาก <http://english.obec.go.th/english/2013/index.php/th/component/attachments/download/189>

- ฐิติกา เสนาจิตต์. (2560). สภาพการดำเนินงานตามโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (Mini English Program : MEP) : กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสงขลา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 11(24), 74-80.
- พรรณน ธีระจारी. (2563). แนวทางการบริหารงานวิชาการโครงการห้องเรียนสองภาษาของโรงเรียน ในจังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- บรรดร์ สุราราช. 2563. โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (EP) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. 15 สิงหาคม 2563.(ออนไลน์)
ได้จาก :<https://sesa.obec.go.th/index.php?name=project&file=detail&id=2203> สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566.
- มัทนี คิวว่อง. (2564). สภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนสองภาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- รวิวรรณ นันทพันธ์. (2563). ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนสองภาษา: กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลตำบลห้วยทะเล อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สัมฤทธิ์ จิตรเกษม. (2560). การศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนสองภาษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น = Needs assessment research. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ธรรมดาเพรส
- โสภณา เสวตคชกุล. (2563). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนสองภาษา หลักสูตรไทย-อังกฤษ สังกัดกรุงเทพมหานคร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- โสภิต ฉายะสถิตย์. (2562). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสองภาษาในประเทศไทย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อำไพวรรณ โทณะวนิก. (2549). รูปแบบการจัดการโรงเรียนระบบสองภาษาระดับประถมศึกษาในประเทศไทย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.

